

Vooraf

Lutgarde Missoul: Bedrijfscommunicatie en moedertaalonderwijs. Communicatielessen.

In februari 1990 vond op de Universitaire Instelling Antwerpen een bijscholing plaats rond het thema 'bedrijfscommunicatie en moedertaalonderwijs'. Lutgarde Missoul, één van de deelnemers, heeft in Vonk 19/5 al verslag uitgebracht over het theoretische gedeelte: de communicatie- en marketingstrategieën van het bedrijfsleven en de toepassing ervan in het onderwijs. Maar er was ook een praktische sessie waarin Luc Lammens een aantal concrete lesmodellen voorstelde. In dit artikel presenteert Lutgarde Missoul haar persoonlijke verwerking van acht communicatielessen rond reclame, verkooptechnieken, klachtenbehandeling, formulieren invullen, rapporteren, en solliciteren. Inspirerende literatuurverwijzingen sluiten elk lesmodel af.

Ronald Soetaert: Reacties op en met recensies. Een les over 'Dood Weermiddel' van F.B. Hotz.

Het is een algemene doelstelling van het literatuuronderwijs om competente en kritische lezers van literatuur te vormen. Een 'ideale lezer' is dan 'iemand die reflecteert op wat hij leest en volgt wat er in het literaire leven gebeurt'. Vanuit dat theoretisch perspectief stelt Ronald Soetaert voor om recensies te lezen in de klas. Hoe dat concreet zou kunnen, beschrijft hij aan de hand van twee lessen rond het verhaal 'Dood Weermiddel' van F.B. Hotz. In de eerste les komen de leerlingen zelf aan het woord; in de tweede les wordt hun mening geconfronteerd met die van de recensenten.

Jan Renkema & Wim Daniëls: Tekst en effect. De recensie.

'Tekst en effect, schrijfpracticum' is de titel van een cursusboek ontwikkeld door de Open Universiteit Heerlen (Nederland). Eén van de leereenheden, ontworpen door Jan Renkema en Wim Daniëls, heeft tot doel de cursisten een recensie te leren schrijven. Voor leerlingen uit het secundair onderwijs is die doelstelling wellicht te hoog gegrepen. Dat neemt niet weg dat de leereenheid heel wat bruikbare ideeën bevat om in de klas te werken met bestaande recensies, eventueel gekoppeld aan korte schrijf oefeningen. Het is in die optiek dat we, met de toestemming van de Open Universiteit, de fragmenten over de opbouw van recensies publiceren.

Frans Daems & Jef Pepermans: Werkwoorden spellen met EIGENWIJZER.

De spelling van de werkwoorden is voor kinderen van het basisonderwijs vaak een moeilijke klus, en ook ervaren schrijvers maken al wel eens een 'dt-fout'. Wie geen aanhanger is van spellingvereenvoudiging zal het eens zijn met de ijveraars voor een meer effectieve spellinginstructie. En dan denken we meteen aan de algoritmische aanpak, die in Nederlands empirisch onderzoek superieur is gebleken ten opzichte van de analogiemethode. Frans Daems en Jef Pepermans stellen het softwarepakket EIGENWIJZER voor, dat opgebouwd is rond het gelijknamige algoritme.

Johan Zuidema en Jeroen Weber introduceren nog een andere spellingaanpak. Ze gaan daarbij uit van de menselijke 'werkwoordsspellingexpert' die een groot aantal patronen in de taal herkent en daaraan schrijfoorschriften verbindt. Die menselijke expert heeft model gestaan voor het DT-duiveltje, een educatief computerprogramma dat leerlingen tijdens het creatieve schrijfproces helpt om alert te zijn bij 'moeilijke' werkwoordsvormen, dus mogelijke foutenbronnen. Op die manier kan de spellinginstructie tot een absoluut minimum gereduceerd worden.

Veerle Geudens: Nederlands en toch geen Nederlands. Over de rol van taal in niet-taaltakken.

Sinds maart 1990 loopt aan de UFSIA een onderzoeksproject rond Nederlands in niet-taalvakken. Veerle Geudens, een van de projectmedewerkers, belicht in dit artikel één aspect ervan, met name vaktaal op school. De voordelen van vaktaalgebruik tussen deskundigen slaan in een klassituatie vaak om in nadelen omdat daar communicatie plaatsvindt tussen een deskundige en leken. Dat leerkrachten vaak onbewust verschillende technieken hanteren om vaktermen voor leerlingen te verduidelijken, blijkt uit een aantal korte praktijkobservaties.

Peter Van Petegem: Strijd tegen analfabetisme.

'Strijd tegen analfabetisme' was het thema van de studiedagen die op 16 en 17 november 1990 in de RUG plaatsvonden in het kader van het Internationaal Jaar van de Alfabetisering. De organisatie was in handen van het UNESCO-Centrum Vlaanderen. Vier invalshoeken kwamen aan bod: analfabetisme in de internationale context, kansarmoede, onderwijs en volwasseneneducatie. Als aanvulling op het dubbelnummer van Vonk over 'Alfabetisering en Onderwijs' (20/1-2) geeft Peter Van Petegem een kort overzicht van deze studiedagen.

GROF GESCHUD

Jef Pepermans: Het nieuwe leerplan Nederlands.

SPIEKERSKORNER

Chris Cuyves: Klein zijn, klein blijven?

Jef Pepermans: Schrijven over dromen.

INGEBOEKT

A.F. Snoeck Henkemans: Schrijven. Handleiding voor het opstellen van zakelijke teksten. (recensent Marie-Anne Baert)

Paul Gillaerts: Handboek normatieve taalbeheersing. Gids voor correct Nederlands.
(recensent Marie-Anne Baert)

INGEBLIKT

JAARREGISTER 19e JAARGANG

Rita Rymenans
Hoofdredacteur